

TEORIA ZAJĘĆ NR 9Temat zajęć: BEZPIECZNY ŚWIAT

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy państwami zachodzą **stosunki międzynarodowe**. W ramach szerszej, ponadnarodowej wspólnoty między uczestnikami tego procesu zachodzą różne interakcje. Katalog podmiotów uczestniczących w relacjach międzynarodowych nie jest zamknięty, gdyż mogą w nich uczestniczyć także **organizacje międzynarodowe**.

Zasadnicze kwestie jakie stają się przedmiotem współpracy między państwami opierają się na sferze politycznej (m.in. skupionej wokół tematyki bezpieczeństwa, rozwoju), społecznej (m.in. zdrowia, edukacji, kultury) oraz gospodarczej (m.in. wymiany handlowej, transferu nowoczesnych technologii).

Przyjmowanie w ramach powyższej współpracy umów międzynarodowych może ograniczać niezależność poszczególnych państw i oddziaływać na innych poprzez realizację własnej **polityki zagranicznej**. Realizacja tych zadań wymaga zastosowania odpowiedniego doboru środków dyplomatycznych. To właśnie **dyplomacja**, będąca działalnością między państwami jest podstawą zawierania umów, zapobiegania konfliktom, rozwiązywania sporów. Współcześnie dzieli się na publiczną i społeczną. Nawiązywanie i utrzymywanie stosunków dyplomatycznych w sferze międzynarodowej, w tym budowanie sojuszy jest jednym z najważniejszych funkcji państwa. Przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych dyplomaci pracują w **ambasadach i konsulatach**. Działają także jako akredytowani przedstawiciele państwa przy różnych organizacjach międzynarodowych. W ramach realizacji polityki zagranicznej, każde państwo zabiega o pilnowanie swoich interesów ważnych dla swojego funkcjonowania. Te najważniejsze z nich to tzw. **racja stanu**.

We współczesnych stosunkach międzynarodowych najważniejszym zadaniem państw jest utrzymanie **pokoju i bezpieczeństwa na świecie**. Główną rolę w tym zakresie odgrywa

ustanowiona w 1945 roku **Organizacja Narodów Zjednoczonych**. W ramach jej struktury działa Rada Bezpieczeństwa, która jako organ odpowiedzialny za bezpieczeństwo, zapobieganie i rozwiązywanie konfliktów może podejmować wiążące decyzje czy nakładać sankcje zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego.

Na poziomie europejskim organizacją, której celem jest umacnianie bezpieczeństwa i zapobieganie konfliktom jest powstała w 1995 roku **Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie**. Ta organizacja międzynarodowa skupia 57 państw i jej działalność opiera się na trzech wymiarach bezpieczeństwa: polityczno-wojskowym, gospodarczo-ekologicznym i ludzkim. Decyzje **OBWE** mają charakter polityczny i nie są wiążące prawnie dla jej członków. OBWE zajmuje się m.in. porozumieniami o kontroli zbrojeń, rozpoczynaniem procesów pokojowych i mediacji w konfliktach, prowadzenia działań analitycznych w zakresie zagrożeń. W wymiarze ludzkim to przede wszystkim problematyka praw człowieka i demokracji, wolności mediów czy monitorowania wyborów. W wymiarze gospodarczo-ekologicznym to rozwijanie współpracy między państwami członkowskimi w tym obszarze.

Międzynarodową organizacją, której głównym celem jest ochrona praw człowieka, demokracji i rządów prawa jest **Rada Europy**. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż nie jest ona żadną z instytucji Unii Europejskiej mimo, iż należą do niej wszystkie jej państwa. Niezależna od UE Rada Europy posiada w swoim dorobku wprowadzoną w życie Europejską Konwencję Praw Człowieka na której straży stoi powołany Europejski Trybunał Praw Człowieka. Rada zajmuje się także wspieraniem procesów demokratycznych i rządów prawa, rozwoju gospodarczego i społecznego oraz jednolitej praktyki prawnej.

Nie trzeba dzisiaj nikogo przekonywać, iż jednym z głównych filarów polskiej polityki bezpieczeństwa jest członkostwo w **Sojuszu Północnoatlantyckim – NATO** jako organizacji polityczno-wojskowej. Zgodnie z zapisami tzw. Traktatu Waszyngtońskiego jakakolwiek zbrojna napaść na którekolwiek z państw członkowskich spotka się z pomocą pozostałych sojuszników. Członkostwo w NATO pozwala szybciej reagować na nowe zagrożenia takie jak terroryzm, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia czy sfera bezpieczeństwa

Chorągiew
Mazowiecka ZHP
im. Wł. Broniewskiego

HARCERSKIE
LABORATORIUM
BYWATELSKIE

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

energetycznego i cybernetycznego. Sojusz stanowi rolę gwaranta bezpieczeństwa w sferze zewnętrznej dla wszystkich państw członkowskich.

Warto zapamiętać:

Rada Europy - niezależna od Unii Europejskiej organizacja międzynarodowa zajmująca się ochroną praw człowieka, demokracją i współpracą kulturalną.

ambasady i konsulaty - placówki dyplomatyczne z których ambasada skupia się na utrzymywaniu ogólnych relacji między państwami, a konsulat zajmuje się pomocą dla obywateli państwa, które reprezentuje.

racja stanu - oznacza najwyższy interes państwa zazwyczaj dotyczący jego suwerenności, pozycji gospodarczej czy sojuszniczej.